

ТРЕТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „БРАТЯ МИЛАДИНОВИ“

ГРАД ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Подписът не се
чете, съгласно

УТВЪРЖДАВАМ: ... ЗЗЛД.

НИКОЛА ДЖИНГАРОВ

Директор на Трето основно училище „Братя Миладинови“

ПРАВИЛНИК

ЗА

**ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД**

**в Трето основно училище „Братя Миладинови“
през учебната 2024/2025 година**

Настоящият Правилник се разработва на базата на Кодекса на труда; Закон за здравословни и безопасни условия на труд (изм. и доп. ДВ. бр.97 от 5 Декември 2017г.); Наредба № РД-07-2/16.12.2009 г. за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

РАЗДЕЛ I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1

С този Правилник се определят изискванията спрямо учениците, педагогическия и непедагогическия персонал в III ОУ „Братя Миладинови“, град Гоце Делчев, както и към лицата, които по различни поводи се намират в училището.

Чл.2

Правилникът урежда правата и задълженията на всички участници в образователния процес по осигуряване и контролиране на безопасните условия за обучение, възпитание и труд.

Правилникът съдържа:

- основни познания и изисквания за недопускане на трудови злополуки и професионални болести на преподавателите и непедагогическия персонал в процеса на обучението, както и осигуряване на безопасни и здравословни условия за труд и учение;
- познания и изисквания по пожарна и аварийна безопасност;
- указания за оказване на долекарска помощ на пострадали при злополука, пожар или авария .

Дейността в училището е пряко свързана с образователния и възпитателния процес, който засяга учащи, учители, администрация и обслужващ персонал. За нормалното протичане на този процес са необходими здравословни и безопасни условия на труд, отразени в трудовото законодателство на страната и в разпоредбите на министъра на образованието и науката.

РАЗДЕЛ II ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл.3

1. За осигуряването на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на училищна, извънучилищна дейност и при извършване на трудови дейности в III ОУ „Братя Миладинови“, да се спазват установените в Р България единни правила, норми и изисквания по отношение на:

- 1.1 Собствени наети или предоставени за ползване машини, съоръжения, апарати, уреди, инструменти, материали и вещества.
- 1.2 Силови и осветителни ел. инсталации, отоплителни и др. инсталации.
- 1.3 Вибрации и шум, чистота на въздуха, осветеност и лъчения.
- 1.4 Ергономични условия за възпитание, обучение и труд.
- 1.5 Микроклимат /температура и влажност на въздуха/.
- 1.6 Работно облекло, лични предпазни средства и специално облекло.
- 1.7 Съоръжения и медикаменти за долекарска помощ.
- 1.8 Пренасяне на товари.

1.9 Организирано от III ОУ „Братя Миладинови“ придвижване на ученици, педагогически и непедагогически персонал като пътници в превозни средства или пешеходци.

2. За осигуряване на безопасни условия се спазват установените в Р България правила, норми и изисквания, когато ученици, педагогически и непедагогически персонал или лица от други организации извършват самостоятелно или съвместно следните дейности:

2.1 Ремонт, монтаж и демонтаж на машини, апарати и други.

2.2 Ремонт на силови и осветителни инсталации, отоплителни, вентилационни и други инсталации.

2.3 Строително-монтажни дейности по сградите и двора.

2.4 Товаро-разтоварни и транспортни дейности.

Чл.4

1. Образователно-възпитателният процес в III ОУ „Братя Миладинови“ се осъществява в класни стаи, кабинети, физкултурната площадка и физкултурния салон.

2. Класните стаи и кабинетите като работни помещения и работни места трябва да осигуряват безопасни условия на труд и опазване здравето на работещите и учениците:

- размерите на помещенията трябва да бъдат съобразени с броя на учениците и характера на дейностите, извършвани в тях;

- класните стаи и кабинетите трябва да отговарят на изискванията на нормативните актове по безопасността и хигиената на труда и противопожарната охрана за съответната дейност, извършвана в тях.

- зони, работни помещения, места, оборудване или части от тях, при които съществува опасност за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал, трябва да бъдат обозначени с установените знаци и сигнали за безопасност на труда и противопожарната охрана.

3. Проветряването на работните помещения се извършва ежедневно в началото на учебните занятия, голямото междучасие и след приключване на същите, а при нужда и по-често.

РАЗДЕЛ III ОРГАНИЗАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл.5

Този правилник се утвърждава от директора на училището в началото на всяка учебна година. Същият се актуализира при въвеждането на нови машини, съоръжения, технологии, материали, при разкриване на нови работни места, при изменение на правилата, нормите и изискванията.

Чл.6

Директорът на училището организира запознаване на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал и родителите с Правилника.

Чл.7

Директорът осъществява взаимодействие и координира с министерствата, ведомствата и местните органи на държавната власт, дейността по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

Чл.8

Съгласно чл.27 на Закона за здравословни и безопасни условия на труд от 1997 г., (изм. и доп. ДВ. бр.97 от 05 декември 2017 г.) на Общо събрание се учредява Група по условия на труд с мандат 4 години.

Групата работи в съответствие с изискванията на горепосочения закон.

Чл.9

При сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонти, строителни, монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности, директорът е длъжен да включи мерки по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

Чл.10

Директорът осигурява необходимото противопожарно оборудване, както и изправността на наличните противопожарни съоръжения и пътищата за евакуация.

Чл.11

До началото на всяка учебна година директорът организира изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа за учебните кабинети и лаборатории, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липса на трудови навици.

Чл.12

В задълженията на ръководителя, освен запознаването с длъжностната характеристика и ПВТР на училището се включва и запознаването на новопостъпващите работници и служители с настоящия Правилник, като необходимо условие, представляващо подписване на трудов договор.

Чл.13

Директорът организира регистрирането, отчитането и анализирането на злополуките и професионалните заболявания по установения ред в Р България. Той незабавно уведомява РУО - гр. Благоевград, органите на МВР, Прокуратурата и Гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

Чл.14

В края на всяка учебна година Групата по условия на труд анализира БУОВТ и предлага мерки за подобряването им.

Горните се приемат от ПС и утвърждават от директора.

Чл.15

Групата по условия на труд контролира спазването на изискванията по осигуряване на БУОВТ и отговарят солидарно за тяхното изпълнение.

РАЗДЕЛ IV

СЪДЪРЖАНИЕ И КОНКРЕТНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА БУОВТ

Чл.16

Длъжностно лице, отговарящо за материално-техническото осигуряване на дейностите по БУОВТ е ЗАС.

Чл.17

Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на лицето, заемащо длъжността заместник-директор, учебна дейност:

1. Изпълнява възложените му от директора права и задължения по спазване на изискванията на настоящия правилник.
2. Съдейства и контролира редовното и правилно провеждане на инструктажите и обучението за безопасна работа.
3. Следи за недопускане възлагането на дейности на ученици, несъвместими с техните физически, психически особености и липса на трудови навици.
4. Контролира спазването на хигиенните изисквания за учение и труд.
5. Пряко ръководи изпълняването на мероприятия за подобряване условията на работа, за организиране или недопускане на причини, водещи до трудови злополуки и професионални заболявания.
6. Организира и контролира провеждането на обучението по гражданска отбрана, БД, Противопожарната подготовка за използване на наличните средства за гасене и действията при бедствия.
7. Води ревизионната книга за констатации и предписания на контролните органи по охрана на труда.
8. Дава предложения за подобряване условията на труд.
9. Изисква от учителите, водещи упражненията в кабинетите и лабораториите, да поставят на видни места инструкции за безопасна работа
10. Съвместно с медицинския специалист извършват периодичен контрол в учебните кабинети, лаборатории, салон за физкултура и т.н. за санитарно-хигиенното състояние на учебните места, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, продължителността на учебния работен ден и други. При забелязани нарушения или недопустими отклонения от нормите в областта на охраната на труда да предприеме мерки за отстраняването им или да информира директора за решение.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРУПАТА ПО УСЛОВИЯ НА ТРУД:

1. Да обсъжда в началото на всеки срок цялостната дейност по опазването и осигуряването на безопасността на труда на ученици, учители и друг персонал и да предлага мерки за подобряването им.
2. Да извършва проверки по спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд. На всеки 3 месеца групата проверява учебните кабинети, лаборатории и други с оглед на тяхното санитарно-хигиенно състояние и безопасност за обучение и труд. Резултатите от тези проверки се записват в специална книга. С тях задължително се запознава ЗДУД, който е длъжен да вземе отношение по възникналите проблеми. Забелязаните груби нарушения или недопустими отклонения от нормите за безопасност се докладват лично на директора за незабавно вземане на мерки.
3. В началото на всяка учебна година съвместно с представители на здравните органи, РЗИ и членовете на училищната комисия за проверка на безопасността на уредите се преглежда състоянието на училищната сграда за установяване годността и за започване на учебната година, като се обръща внимание на закрепването на вратите и прозорците, обезопасяването на ел.инсталацията, осветителните тела, физкултурните уреди и съоръжения и т. н.
4. Да следи за състоянието на трудовия травматизъм и професионална заболяемост.
5. Участва в разработване на програми за информиране и обучение на учителите, служителите и работниците по проблемите на здравословни и безопасни условия на труд.

6. Обсъжда планираните промени в организацията на труда и работните места, предлага решения за опазване здравето и осигуряване на безопасността на учители, служители и ученици.

7. Директорът на училището контролира работата на Групата и спазването на изискванията по осигуряване на БУОВТ.

Чл.18

1. В III ОУ „Братя Миладинови” се организират следните видове инструктажи - начален, периодичен и извънреден.

2. Програмите за провеждане на инструктажа се разработват от Групата по условия на труд и се утвърждават от директора.

3. С писмена заповед директорът на училището определя длъжностните лица, които ще провеждат инструктаж.

Инструктажите по ПАБ се провеждат от обективния служител в РСПБЗН - гр. Гоце Делчев.

4. Инструктажите се провеждат с всички лица - ученици, педагогически и непедagogически персонал, както и с лицата, които по различни поводи се намират на територията на училището. Не се допускат до работа лица, които не са инструктирани. На отсъстващите се прави инструктаж в деня на идването в училище.

Чл.19

1. В училището задължително се водят следните книги за инструктаж:

- Книга за начален инструктаж на персонала;
- Книга за начален инструктаж на учениците;
- Книга за периодичен инструктаж на персонала;
- Книга за периодичен инструктаж на учениците – за всеки клас;

2. Книгите за инструктаж на персонала се води и съхранява от зам.- директора по

УД

3. Книгите за инструктаж на отделните класове се водят и съхраняват от класните ръководители.

В тях се подписват всички инструктирани ученици и се прилагат копия на съдържанието на проведените инструктажи. Книгите подлежат на проверка от компетентните органи.

4. Инструкции за безопасна работа са длъжни да изготвят всички учители по химия и опазване на околната среда, физика и астрономия, информационни технологии, физическо възпитание и спорт.

Те задължително се поставят на видно място и периодично се припомнят на учениците.

Чл.20

ал.1 При организирано придвижване на ученици, педагогически и непедagogически персонал в масови извънкласни изяви или за извършване на определена работа със заповед на директора се определя лице, което да инструктира и да отговаря за тяхната безопасност.

ал.2 При провеждане на спортни игри, походи, състезания и други извънучилищни дейности класните ръководители и учителите задължително инструктират учениците за поведението им като състезатели, участници в похода, пешеходци или пътници в транспортни средства.

1. Списъците на учениците от групите заминаващи на поход, екскурзия и т.н. се предават на директора за утвърждаване след провеждане на задължителния инструктаж заедно с маршрутният лист за придвижване на групата.

2. Екскурзии се провеждат в съответствие с НАРЕДБА за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на

предучилищното и училищното образование (Обн. - ДВ, бр. 103 от 27.12.2016 г., в сила от 27.12.2016 г.) като за целта ръководството:

2.1 Предварително проучва легитимността на фирмата-организатор и фирмата-превозвач.

2.2 Изисква от родителите на учениците декларация децата им да бъдат включени в групата.

2.3 Издава заповед за ръководители и отговорници на групите, като съставът им се определя в зависимост от броя на учениците и спецификата на ученическия отдих.

2.4 Ръководителите на отделните форми на организиран отдих и туризъм, медицинския, педагогическия и останалият обслужващ персонал носят лична отговорност за живота и здравето на децата и учениците от поемането им в сборния пункт, по време на екскурзията и до връщането им при родителите и настойниците.

3. При организиране на походи по възможност не се включват хронично болни ученици. Същите могат да участват в похода след разрешение от лекар и писмено съгласие на родителите (или присъствието на родител на мероприятиято).

4. Преди провеждане на общински, регионални и национални спортни състезания, учениците-участници задължително преминават през медицински преглед под ръководството на учителите по физическо възпитание или треньорите.

ал.3 Да не се допуска контакт на учениците с лектори, с нездрави религиозни, морални и нравствени убеждения.

ал.4 През зимата преподавателят от последният час задължително напомня на учениците за безопасно предвижване по улиците и тротоарите.

Чл.21

Задължения на класния ръководител по осигуряване на БУОВТ:

1. Класните ръководители работят по учебна програма за обучение на учениците за действие при бедствия, аварии, катастрофи и пожари. В годишните разпределения се предвиждат темите по месеци и се вземат по определения график. За нуждите на обучението могат да бъдат канени и външни лектори или да се вземат на разменни начала, за което се уведомява училищното ръководство.

2. Класните ръководители запознават учениците в часа на класа:

- с начините на предвижване при зимни условия;
- с начините на оказване на първа помощ при удавяне, нараняване и травми по време на лятната ваканция и ползване на плавни басейни.

Директорът контролира изпълнението на работата на класните ръководители по програмата.

Чл.22

Всички преподаватели са длъжни да полагат усилия за реализиране на политиката на училищното ръководство по осигуряване на БУОВТ. Те са длъжни да следят:

1. Влизането в класните стаи и кабинети да става поединично, без блъскане под контрола на дежурния учител.

2. След влизане в класните стаи и кабинети всеки ученик да заема предварително определеното му от преподавателя място.

3. През учебните часове учениците да заемат правилна и удобна поза.

4. Да информират своевременно ЗАС за установени повреди, липси, аварии или други такива по ел. инсталации, водопроводната и канализационната мрежа, отоплителната система.

Чл.23

Класните ръководители и всички останали учители се задължават да направят достойние на всички ученици настоящия правилник и да изискват неговото съблюдаване.

1. Началният инструктаж на учениците се извършва при постъпването им в първи клас, а периодичния – три пъти през годината:

- със започване на I-вия учебен срок;
- след приключване на коледната ваканция;
- след приключване на пролетната ваканция .

2. Провежданите инструктажи се отразяват в тетрадките за инструктаж.

3. Часовете по защита при бедствия се провеждат от класните ръководители в часа на класа.

4. В началото на учебната година учениците се запознават с плана на училището за защита при бедствия, аварии, катастрофи, пожари и евакуационната система на училищната сграда.

5. Началният инструктаж на персонала се извършва при постъпването на работа, а периодичния – на 12 месеца.

Чл.24

1. На учениците се забранява:

- качването на прозорците, надничането от отворени прозорци чрез надвесване, скачане от прозорците при природни бедствия;
- бягането, гоненето из класните стаи, коридорите и блъскането на маси и столове и качването върху тях;
- хвърлянето на чанти, учебници и всякакви други предмети из класните стаи, коридори или от прозорците навън;
- пипането на ел.ключове, контакти и ел.табла;
- при откриване на повредени такива да уведомят незабавно класния ръководител, учител или училищното ръководство;
- пипането на охранителни системи и противопожарните кранове-отварянето с взлом или ключове-дубликати на заключени врати;
- чупенето на ел.крушки, стъкла на прозорци и картини;
- бъркането в съдовете с разтвор на хлорна вар, съхранявани в тоалетните;
- пипането без разрешение и учителски надзор на учебно-технически средства, пособия и всякакви реактиви в кабинетите, където има такива;
- внасянето и използването на лесно запалими материали, както и на запалки и кибрит;
- пушенето в сградата на училището и около нея;
- игра с опасни за здравето предмети, както и носенето на такива от къщи;
- влизането в училище с кални обувки;
- чопленето на слънчоглед в сградата на училището;
- внасянето и употребата на спрейове в училището и около сградата на училището;
- внасянето на храна и храненето в класните стаи и кабинети, и хвърлянето на отпадъци от храна по пода и под масите.
- консумирането на кафе, чай и всякакви видове безалкохолни напитки по време на учебния процес;
- безпричинно излизане от класните стаи и водене на телефонни разговори по време на учебния процес;
- ползването на мобилни устройства по време на учебните занятия;
- внасяне и използване на пиротехнически средства и материали в и около сградата на училището.

2. При възникване на пожар в сградата на училището, то да се напуска по най-бързия начин и по реда, определен с евакуационните планове под ръководството на съответните преподаватели през указаните изходи.

3. Предвижването по коридорите да става внимателно без бягане и блъскане.

4. Забранява се престоят и събирането на групи ученици по стълбището и стълбищните площадки.

5. Да се внимава при придвижването, след излизването на коридорите и тоалетните да стават хлъзгави и крият опасност от падане.

6. След ползване на чешмите същите да се затварят, като особено се внимава да не се оставят пуснати чешми при спряла вода.

7. Забранява се масовото и безцелно струпване на ученици в тоалетните на училището.

Чл.25

Задължително е участието на всички ученици, учители и друг персонал в периодичното оттрениране на действията след подаден сигнал за възникнал пожар, стихийно бедствие, производствена авария и др.

Чл.26

Задължения на непедагогическия персонал:

В съответствие със своята квалификация и дадените инструкции непедагогическият персонал в III ОУ „Братя Миладинови“ е длъжен:

1. Да се грижи за собствената си безопасност и за безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от него дейност.

2. Да използва опасните вещества и материали като използва средства за лична защита.

3. Да информира незабавно директора и зам.-директора за възникнала обстановка при работа, която може да представлява непосредствена опасност за тяхното здраве и за всички неизправности, които се констатират.

4. Да съдейства на ръководството при изпълнение на мероприятията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи.

5. Да не оставя в изправено положение до стените метални пръти, греди, дървени стълби и други.

6. Качването и слизането при почистване на прозорците или подмяна на осветителни тела да става изключително внимателно при спазване на правилата за безопасност.

7. Работникът може да преустанови изпълнението на възложената му работа при сериозна непосредствена опасност за живота и здравето му, като уведоми за това прекия ръководител.

Чл.27

Задължения на работника по поддръжка и ЗАС.

Горните са длъжни ежедневно да правят обход на училищната сграда и да следят за повреди, които биха могли да застрашат живота и здравето на пребиваващите в училището.

Работникът по ремонт и поддръжка е длъжен да отстрани повредата, а ЗАС - да набави необходимите за това материали.

Чл.28

ал. 1. Безопасно обучение, възпитание и труд в кабинета по физика.

1. За кабинета по физика е задължително наличието на централно разпределително табло с постоянен, променлив и трифазен ток.

2. За всеки ученик да има определено работно място.

3. В кабинета да има мивка.
4. Работата и обучението в кабинета по физика да се извършват при спазване на изискванията на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в учебното заведение и на другите нормативни актове.
5. Съхранение на уреди и друга апаратура, необходима за работата и обучението в кабинета по физика да става в специални шкафове, които се заключват.

ал. 2. Изисквания към учениците:

1. За обучение в кабинета по физика се допускат само ученици, преминали начален инструктаж и инструктаж на работното място по безопасност и хигиена на труда и противопожарна охрана по утвърдените програми.
2. Преди започването на занятието в кабинета по физика учениците преминават през инструктаж и указания от учителя за начините за безопасно провеждане на предстоящите опити и опасните моменти в предстоящата работа.
3. Учениците трябва да ползват лични предпазни средства и подходящо облекло по време на учебното занятие с опити.
4. Учениците трябва задължително да се обръщат към учителя за обяснения, разяснения и помощ при незнание, неясноти и несигурност при извършване на опитите.
5. Не се допуска по време на учебното занятие учениците да работят самостоятелно, без наблюдение на учителя.
6. Учениците са длъжни да поддържат ред на работното си място и да работят с уредите и оборудването с необходимото внимание, в съответствие с указанията на преподавателя и инструкциите за експлоатация на самите уреди и оборудване.

ал.3. Изисквания към учителите:

1. Да не използват методи на работа, въздействия и взаимоотношения, депресиращи учениците.
2. Да не позволяват саморазправа между учениците или издевателства над тях.
3. Преди започване на занятията учителят трябва да инструктира учениците и ясно и подробно да им обясни същността и начините на осъществяване на предстоящите дейности.
4. По време на занятието учителят е длъжен да дава разяснения и указания на учениците, които се нуждаят от тях.
5. Всяко повтаряне на опита или извършване на други да става само след съгласието на учителя.
6. Учителят задължително включва и изключва електроподаването за работните електрически табла при съблюдаване на предписаните мерки за сигурност.
7. Учителят няма право да оставя учениците в кабинета по време на почивката при отсъствието му.
8. След приключване на работа всички нагревателни уреди и съоръжения се изключват и проверяват от учителя в кабинета.

ал.4. Забрани:

1. На учениците се забранява да извършват поправки на електрическите уреди, електрическите инсталации, съоръженията и други в кабинета по физика.
2. На учениците се забранява да изнасят извън кабинета уреди и оборудване.
3. На учениците се забранява да остават в кабинета по време на почивката без присъствие на учител.

Чл.29. Безопасно обучение и труд в кабинета по химия.

1. Задължение на учителите е да приучат учениците да работят точно и вярно с химичните апарати и вещества.
2. На учениците се забранява:
  - а/ да опитват на вкус веществата;
  - б/ да използват не добре измити съдове;
  - в/ да хващат реактивните стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;

г/ да насочват отворите на епруветките към своите лица или на други хора лицата;

д/ да изнасят химичните вещества извън кабинета;

е/ да внасят храна и напитки и да се хранят в химичната лаборатория.

3. Осветлението в кабинетите и лабораториите да бъде достатъчно. Светлината да пада странично или малко пред работещите.

4. Забранява се включването на ел. печки, котлони, печки с твърдо и течено гориво с цел отопляване на кабинетите и лабораториите.

5. След работа с химични вещества ръцете трябва да се измият старателно.

6. Абсолютно е забранено оставянето на химични вещества без етикети.

7. Работата в кабинета по химия и лабораторията става по Правила за пребиваване и работа в кабинета по химия, определени от преподавателите и доведени до знанието на всички ученици. Същите задължително се поставят на видно място в кабинета. Учителят инструктира учениците, преди началото на лабораторните занятия, като ги запознава с правилата за безопасно обучение и труд в кабинета по химия, след което учениците се подписват в книгата за инструкции на учителите по химия.

Чл.30

Инструкция за безопасна работа в хранилище по химия

1. Химическите вещества трябва да се съхраняват в подходящи добре затворени банки със запушалки и щифтове, снабдени с четливо надписани етикети, върху които е отразено названието, степента на чистота и концентрацията.

2. Всички отровни вещества (цианови соли, живачен хлорид, арсенови соли, разтворими соли на бария, киселини и основи) трябва да се съхраняват в добре затворени съдове в специални шкафове, които се заключват. Съдовете следва да се етиктират с надпис „Внимание“.

3. Всяко използвано химично вещество следва да се връща на постоянното му място определено за съхранение.

4. Забранява се оставянето на лесноизпаряващи се течности в открити съдове.

5. Забранява се директното изхвърляне в канализационната система на отработени разтвори, съдържащи отрови, запалителни или разяждащи вещества. Същите да се събират в съдове и след съответната обработка (неутрализация) да се изливат в каналите.

6. Забранява се изхвърлянето в съда за отпадъци на каквито и да са отпадни материали, напоени с бензин, газ или други лесно запалими отпадни вещества.

7. Забранява се влизането на ученици в хранилището по химия, по какъвто и да е повод.

8. Всички отговорници, които имат ключове за хранилището са задължени да следят за своевременното заключване на двете врати - централна и междинна.

9. При нужда отговорниците от помощния персонал отключват и заключват междинната врата по време на междучасие.

Чл.31

Безопасно обучение, възпитание и труд в компютърната зала

Общи положения:

1. Този правилник има за цел да конкретизира задълженията на ученици, преподаватели и служители при работа в компютърната зала с персонални компютри и здравно – хигиенните изисквания при обучението на ученици, които трябва да се спазват.

2. Правилникът се издава в съответствие с училищния правилник, Наредба № 9 от 28.05.94 г. на МЗ, Правилникът за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището и на основание съществуващата нормативна уредба в образователната система.

3. Указания за прилагането на правилника се дават от училищното ръководство.

4. Спазването на този правилник е задължително за всички, които се обучават или провеждат обучение в компютърния кабинет.

5. За нарушаване изискванията на настоящия правилник виновните лица носят отговорност съгласно съществуващите училищни правилници.

6. Контролът по изпълнението на правилника се осъществява от училищното ръководство.

Провеждане на обучението:

1. Компютърното обучение в учебните и извънучебните дейности на учениците се провежда в учебни кабинети, оборудвани с персонални компютри, наричани компютърни кабинети /зали/.

2. Учебните компютърни кабинети трябва да отговарят на санитарно – хигиенните норми и изисквания за помещения, обзавеждане, технически средства и фактори на работната среда.

3. За провеждане на обучение в компютърните кабинети е необходимо да има съгласие от териториалната РЗИ.

4. Лицата, които провеждат обучение или извънучебни дейности на ученици с персонални компютри, извършват задължително инструктаж срещу подпис на учениците, за нормите и хигиенните правила при работата с персонални компютри, както и за вредните последствия от продължителни занимания и компютърни игри.

5. Учениците, които имат късогледство с минус 6 или повече диоптри, се обучават само след писмено съгласие на родителите и лекарско разрешение.

6. Контролът по спазването на нормите и хигиенните правила от учениците по време на занятие се осъществява от ръководещия занятието.

7. Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 15-20 минути.

Изисквания към помещенията, оборудвани като компютърни кабинети:

1. В помещенията, ползвани за обучение и извънучебни дейности на учениците с персонални компютри, трябва да има не по-малко от 5 кв.м. на работно място.

2. В помещения с размерите на традиционна класна стая /50 кв.м./ се разполагат до 9 работни места.

3. В големи помещения не се допускат повече от 15 работни места, независимо че големината на площта позволява това.

4. Помещенията трябва да имат северно, североизточно или източно изложение, да са с едностранно остъкляване и да са оборудвани със слънцезащитни средства - за предпочитане щори с вертикални ламели, светли завеси или слънцезащитни стъкла, стени боядисани в пастелни тонове, таван в матово бял цвят и под с 3 см антистатично покритие.

5. При обзавеждане на кабинетите се спазват стриктно изискванията за обзавеждане и към факторите на работната среда на т.2 и т.3 от Приложение № 9 от 28.05.94г. на МЗ.

6. Работната маса трябва да бъде с размери: минимална дължина 1.20, ширина - 0.80 м., и дебелина на плота не по-голяма от 3 см. Височината да бъде съобразена задължително с изискването за заемане на правилна работна поза.

7. Столът да бъде стабилен, а ако е на колелца - с регулируема височина на седалката.

8. Температурата на въздуха да бъде 18°C - 26°C /оптимално 21°C – 23°C /, относителна влажност 45 % - 60 %.

9. Максимално допустимото еквивалентно ниво на шума да не превишава 50 дб.

10. Видеомониторът на персоналния компютър да има екран с образ, без трептения и промяна в яркостта на знаците, да е с възможности за регулиране в хоризонтална и вертикална посока и да бъде снабден с допълнителен защитен екран.

11. Разположението на видеомонитора, клавиатурата и работещия с тях трябва да осигурява разстояние между очи и екран 0.5 м – 0.70 м и между очи и клавиатура 0.45 м – 0.50 м.

12. Максимална продължителност на работата на учениците с персонални компютри:

Клас	Работа в мин. не повече от /в деня /	Максимален брой занятия; /в деня /
III – V	30	2
VI – VII	40	2

Задължения на преподавателя:

1. Спазва изискванията, посочени в този правилник. Носи отговорност за живота и здравето на децата от мига, в който ги е поел за обучение, възпитание и труд.

2. Преподавателят е длъжен да запознае обучаваните от него ученици с изискванията за техника на безопасност.

3. Преподавателят е длъжен да проведе инструктаж срещу подпис на учениците.

4. Инструктажът се извършва за нормите и хигиенните правила при работа с персонални компютри, както и за вредните последствия от продължителни занимания и компютърни игри.

5. Носи цялата отговорност по опазване и съхранение на техниката в компютърната зала.

6. Ако по време на учебните занятия възникне повреда или каквато и да била неизправност, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи на училищното ръководство.

7. Преподавателят е длъжен да провежда курс на обучение по предварително утвърдена учебна програма.

8. Провежда обучение задължително при спазване на изискванията към техническите средства – т.5 от Приложение №1 на цитираната Наредба № 9 на МЗ.

9. Провежда учебни занятия в компютърния кабинет само след съгласуване с отговорника на кабинета.

10. Провежда учебни занятия при стриктно спазване на максималната продължителност на работа на учениците с персонални компютри – Приложение № 2 на Наредбата № 9 на МЗ.

11. Провежда два последователни часа само при осигуряване на активна почивка между тях от 15-20 минути.

12. Следи за състоянието на техниката в компютърната зала и при възникнала повреда се описва в тетрадка, в която се записва датата, на която е работил ученика на компютъра и номера на компютъра.

13. След приключване на учебните занятия е длъжен:

- да провери работното състояние на наличната техника;
- да провери дали всеки компютър е изключен;
- да изключи електрическото захранване;
- да затвори всички прозорци;

- да заключи вратата на компютърната зала.

14. Осъществява контрол по спазването на нормите и хигиенните правила от учениците по време на занятията.

Чл.32

Задължения на ученика:

1. Учениците влизат в компютърната зала само в присъствието на преподавателя.
2. Всяко работно място в компютърния кабинет е номерирано постоянно за работещите на него ученици по време на курса на обучение.
3. Учениците в началото на обучението подписват декларация , че са запознати с техниката на безопасност на труда.
4. По време на работа в компютърната зала учениците са длъжни стриктно да спазват всички инструкции на преподавателя.
5. Всеки ученик носи персонална отговорност за своето работно място.
6. Забранява се използването на лични дискети от обучаваните.
7. Не се разрешава на учениците да разместват компютърната техника, както и да я използват за лични нужди.
8. Забранено е влизането на ученици в компютърни програми, които не са съобщени от преподавателя.
9. Забранява се разлепване и унищожаване на гаранционните лепенки , поставени върху компютрите.
10. Ако по време на работа ученикът констатира повреди или неизправност, е длъжен незабавно да съобщи на преподавателя.
11. След приключване на учебните занятия учениците са длъжни да оставят работното си място в добро състояние.
12. Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

Учениците имат право на:

- 1.Редовен достъп до училищната компютърна мрежа и в Интернет, при спазване на училищната политика.
- 2.Работа в мрежата и в извънучебно време по утвърден от директора график.
- 3.Работа в мрежата само под контрола на определено от директора лице.
- 4.Обучение за компетентно и отговорно поведение в училищната компютърна мрежа и Интернет.
- 5.Да бъдат информирани за училищната политика за работа в мрежата.

Чл. 33

Правила и задължения на учениците при работа с компютърната мрежа.

1. Училищната мрежа и Интернет се използват само за образователни цели.
2. Забранено е използването на мрежата за стопанска или незаконна дейност.
3. Учениците не трябва да предоставят лична информация за себе си и своите родители като име, парола, адрес, домашен телефон, месторабота и служебен телефон на родителите, без предварително разрешение от тях.
4. Не се разрешава изпращане или публикуване на лични снимки на ученици или на техни близки, без предварително съгласие на родителите.
5. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в Интернет, освен след съгласието на родителите.
6. Учениците са длъжни да информират незабавно лицето, под чието наблюдение и контрол работят, когато попаднат на материали, които ги карат да се чувстват неудобно или на материали с вредни или незаконно съдържание, като порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.

7. Учениците не трябва да изпращат или отговарят на съобщения, които са обидни, заплашващи или неприлични.
8. Учениците не трябва да отварят приложения на електронна поща, получена от непознат подател.
9. Забранено е изпращането на анонимни или верижни съобщения.
10. Забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на компютърната мрежа или атакува други системи.
11. Забранява се използването на чуждо потребителско име, парола и електронна поща.
12. Учениците не трябва да представят неверни данни за себе си.
13. Забранено е използването на нелицензиран софтуер, на авторски материали без разрешение, както и всяка друга дейност, която нарушава авторски права.
14. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и пазят доброто име на училището.

Чл.34

Отговорност

При нарушаване разпоредбите на тези правила на учениците могат да се налагат санкции, предвидени в чл.199 ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Санкциите се налагат при условията и по реда, предвидени в ЗПУО.

Чл.35.

Безопасно обучение, възпитание и труд във физкултурния салон

Общи изисквания:

1. Ползващите спортната база на училището са длъжни да познават правилата за безопасност и плана за евакуация.
2. Организирането и провеждането на спортни прояви в училище става само в присъствието на преподавател.
3. Влизането във физкултурния салон да става с чисти обувки.
4. Забранено е внасянето на храна и напитки.
5. Не се допускат лица, които са: въоръжени; с неадекватно поведение; застрашават живота и здравето на околните; проявяват вандалски характер; носят обемист багаж с неясно съдържание.
6. Забранява се оставянето на лични вещи извън определените за това места.
7. В случай на злополука да се вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и се съобщава своевременно на директора на училището.
8. Всяка спортна проява да е осигурена с медикаменти за долекарска помощ.
9. **При нужда се позвънява на телефон 112!**

Изисквания към учениците:

1. Забранява се на учениците влизането във физкултурния салон без учител.
2. Забранява се достъпа на учениците до ел. инсталациите на физкултурния салон и спортните площадки.
3. Забранява се внасянето на закуски в съблекалните и салона.
4. Абсолютно забранено е пушенето и употребата на психотропни вещества на територията на физкултурния салон и спортните площадки.
5. Задължително е пазенето на съблекалните чисти.
6. Влизането във физкултурния салон да става само със спортно облекло и чисти спортни обувки, определени от преподавателите по физическо възпитание и спорт.
7. Забранява се дъвченето на дъвка по време на спортни занимания.
8. Забранява се ритането на топка в салона.

9. Играта с топка да бъде с умерена сила, за да се предпазят от удар учениците, стъклата и осветлението.
10. Абсолютно забранено е катеренето по шведската стена без наблюдението на учител.
11. На учениците строго се забранява катеренето по дърветата в двора на училището, по оградата, обезопасителната мрежа за топката, спортните съоръжения на физкултурната площадка и др.
12. Забранява се игра и хвърляне на остри или твърди предмети в училищния двор и физкултурната площадка.
13. Учениците се задължават строго да спазват указанията на учителя, водещ часовете по физическо възпитание и спорт.
14. Ако по време на час по физическо възпитание топката падне на улицата, ученикът няма право да напуска физкултурната площадка без разрешението на преподавателя.
15. Забранява се умишлено ритане на топката извън физкултурната площадка.

Изисквания към служителите:

1. Да се поддържат в изправност уредите и закрепването на спомагателните части /винтове, обтегачи, възли и др./.
2. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и други трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести.
3. Местата за занимания по физическо възпитание трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температурата, настилката, разположението на уредите и др.
4. Извършването на монтажни и ремонтни дейности на спортни уреди и съоръжения да става след разрешение от ръководството.

Изисквания към учителите:

1. Да не се допускат учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.
2. Да не се допуска игра на уреди, които са неизправни и крият опасност от нараняване.
3. Да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква от тях изпълнение на трудни елементи.
4. На момичета, ненавършили 15 годишна възраст, да не се възлагат физически упражнения, които увреждат или причиняват деформация на органи в областта на малкия таз.
5. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.
6. Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудни елементи от него и да осигурява безопасност в случай на несполучливи опити.
7. При хвърляне на уреди строго да се наблюдава да няма хора на мястото около попаденията или периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатия уред.

Изисквания към наематели:

1. Наемателите са длъжни да спазват общите изисквания и тези, отнасящи се до дейността, която извършват в спортната база на училището.
2. Провеждат инструктаж за безопасност преди всяко занимание.
3. Проверяват изправността на уредите, закрепването на спомагателните части /винтове, обтегачи, възли и др./.
4. При констатиране на неизправност на спортните уреди и пособия уведомяват ръководството.

Изисквания към външни лица:

1. Абсолютно е забранено влизането в спортната база на училището на външни лица.
2. Посетителите на спортни прояви са длъжни да спазват общите изисквания за безопасно пребиваване във физкултурния салон и спортните площадки.
3. Посетителите на спортни прояви спазват реда и мястото на пребиваване, определени от организаторите.

Чл.36

Противопожарна охрана

ал.1. С писмена заповед директорът определя длъжностното лице, което координира дейността по осигуряване на пожарна безопасност. Същото е задължителен член на Групата по условия на труд.

ал. 2. Със заповед на директора се определят:

1. Пожаробезопасното използване на всички ел.уреди.
2. Организирането на противопожарна подготовка и инструктаж на работниците и служителите.
3. Поддържането и проверката на противопожарните уреди., съоръжения и средства за пожарогасене.
4. Директорът е длъжен при ремонтни работи, свързани с изключване на участъци от водопроводната мрежа, незабавно да уведоми РСПБЗН, гр. Гоце Делчев за вземане на необходимите мерки за осигуряване на пожарна безопасност на училищната сграда.
5. С оглед пожарната безопасност територията на училището системно се почиства от трева, растителност и други горими отпадъци.

ал. 3 Пушенето е забранено в сградата и района на учебното заведение

Чл.37

При експлоатация, ремонт и поддържането на ел.инсталация, уреди и съоръжения не се допускат:

1. Използването на нестандартни или неизправни ел.уреди.
2. Използването на нестандартни предпазители и ел.табла.
3. Открито преминаване на транзитни кабели и проводници.
4. Използването на ел.ютии, котлони, бързовари и др.ел.уреди извън специално оборудвани за тази цел пожароопасни места, определени със заповед на директора.
5. Оставането без наблюдение на включени в ел. мрежата нагревателни уреди, телевизори, радиоапарати и други.
6. Работата на лица, не притежаващи необходимата квалификация.

Чл.38.

Преди есенно-зимния сезон отоплителните съоръжения и уреди се проверяват и ремонтират. В експлоатация се допускат изправни и стандартни уреди и съоръжения.

Чл.39

В котелните помещения не се допускат:

1. Извършването на дейности, несвързани с обслужването на съответната инструкция.
2. Употребата на нестандартни и отпадъчни нефтопродукти и други горими течности, които не са предвидени в техническите условия за експлоатация.
3. Изтичането на гориво от хранващата инсталация.
4. Подаването на гориво при загасени и неизстинали горелки.
5. Запалването на горелките на котлите с ръчни факли.
6. Запалването на горивната инсталация, работеща на течено гориво, без предварително продухване.
7. Работата при неизправна автоматика и КИП.
8. Употребата на горелки без автоматична защита.
9. Оставянето на работещи котли без контрол.
10. Сушенето на горими предмети и материали върху конструкцията и оборудването на котлите и тръбопроводите.

Чл.40

Лицата, извършващи почистването, зареждането и запалването на отоплителните уреди и съоръжения и тези, които ги използват, са отговорни за тяхната пожаробезопасна експлоатация.

Чл.41

Комините се почистват от сажди в началото на отоплителния сезон и при необходимост, като се вземат мерки за пожарна безопасност.

Чл.42

Евакуация

1. За евакуация на общо училищния колектив се създават планове за евакуация от съответния етаж, с обозначение на стаите, евакуационните изходи, средствата за пожарогасене и сигнализация с необходимия пояснителен текст и се поставят в съответните коридори. Същите се разучават от целия училищен колектив с цел прилагането им при нужда.

2. Вратите, определени като евакуационни, трябва да бъдат свободни от всякакви материали и съоръжения. За осигуряване на бързото им отключване да има два специални комплекта ключове само за евакуационните врати, всичките ясно обозначени. Единият комплект се съхранява у ЗАС, а другият от помощния персонал на партерния етаж.

3. При провеждане на масови мероприятия на учениците трябва да присъства дежурен учител, инструктиран за правилата по пожарна безопасност и правилата за евакуация на ученици в случай на пожар.

4. При изява на горния тип е забранено:

- произвеждането на светлинни ефекти с химически или други вещества, които могат да причинят пожар;
- да се гаси напълно светлината в помещението;
- да се поставя елхата /по време на новогодишни чествания/ на разстояние по-малко от 1 м от тавана и стените, както и да се украсява тя с лесно горими играчки, свещи, бенгалски огън и др.

6. В случай на пожар директорът, а в негово отсъствие друг учител или служител, незабавно уведомява РСПБЗН, гр. Гоце Делчев.

7. Действия при необходимост от евакуация при пожар.

Чрез непрекъснато натискане на звънеца и непрекъснато биене на механичния звънец и викове „ПОЖАР“ се уведомяват всички за започналия пожар. Евакуацията започва от помещението, където е възникнал пожарът и от съседните, най-силно застрашени помещения – над горящия етаж и след това на тези, които са под горящия етаж. Извеждането на учениците става под ръководството на преподавателите без суматоха, блъскане и викове. Веднага щом изведе учениците от горящата сграда в

двора на училището на безопасно място, учителят прави проверка на учениците по списък на класа, като незабавно уведомява органите на РСПБЗН за отсъстващите ученици. Целият наличен персонал започва незабавно гасене на пожара със собствени средства, като не излага при това живота си на опасност. При пристигане на органите от РСПБЗН същите се уведомяват за това какво гори, всички хора ли са евакуирани, къде има останали хора и т.н. Всички са длъжни да оказват пълно съдействие на органите при пожарогасенето и при установяване причините за пожара.

8. За всеки пожар директорът незабавно уведомява финансиращия орган при община Гоце Делчев и Началника на РУО гр. Благоевград.

Чл.43 Долекарска помощ

1. Да се ползват правилата, предназначени за обучение на работниците и служителите за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хора при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалните грижи.

2. Спазването на Правилата за оказване на първа долекарска помощ утвърдени на основание чл. 276 ал. 1 и ал. 2 от КТ и влезли в сила от 01.01.95 г. е задължително.

3. При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение /главата да е по-ниско от краката/ и да се повика веднага училищният лекар или медицинското лице, обслужващо училището. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване /пръскане с вода и изкуствено дишане, които влошават състоянието на детето/, да се отворят врати или прозорци за достъп на свеж въздух и да не се дават течности и вода през устата.

4. При настъпване на алергичен шок веднага се извиква медицинското лице.

5. Медицинското лице в училището обучава групи от класовете за оказване на първа долекарска помощ при токов удар, изгаряне, порезни рани и счупване на крайници.

6. При колапс да се напръска с вода и пострадалият да се постави в странично положение /главата да е по-ниско от краката/, да се дадат тонизиращи напитки или вода след излизане от това състояние.

7. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.

8. При повръщане да не се дават вода или течности през устата.

9. При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при вземане на сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърнати настрани глава без възглавница и да се започне сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос.

Чл.44

Отопление

1. Работната температура в училищната сграда не бива да бъде под 14° С, а при наличие на гориво - в отоплителните граници 18-20° С. Във физкултурния салон температурата трябва да е 16-18° С.

2. Температурата по повърхността на радиаторите не бива да бъде по-висока от 70°С.

Чл.45

Осветление

1. Забранено е да се държат постоянно спуснати пердета в класните стаи, тъй като пречи на притока на светлина. Пускането на пердетата става по преценка на преподавателя, с оглед нуждите на урока.

2. Осветителните тела и инсталации трябва да са винаги в изправност и да са оборудвани с необходимия брой електрически лампи и глобуси. Те периодично трябва да се преглеждат, ремонтират и заменят повредените елементи.

3. Осветлението трябва да осигурява добра видимост и да дава възможност за работа на зрителния анализатор без неговото напрегане.

4. Захранването на осветителната мрежа и захранването на електроподаването на машини, апарати, съоръжения и други трябва да бъдат независими едно от друго.

5. Обезпечени от към осветление задължително трябва да бъдат всички помещения, в които работи помощно-обслужващия персонал, също и канцелариите на административния персонал.

6. Минимум веднъж на три месеца да се почистват от прах всички осветителни тела в училището.

РАЗДЕЛ V

ДЕЙСТВИЯ ПРИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ

(Действията са описани в План за защита при бедствия)

РАЗДЕЛ VI

ОСИГУРЯВАНЕ НА ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА И РАБОТНИ ОБЛЕКЛА

Чл. 46

1. На работещите се осигуряват необходимите лични предпазни средства и работни облекла съгласно реда и изискванията на нормативните актове за безопасност, хигиена на труда и противопожарната охрана.

2. Не се допускат на работа лица, които са без изискващите се за съответния вид работа лични предпазни средства и работни облекла и не са обучени и инструктирани за ползването им.

Чл. 47

В училището се утвърждава списък на работните места и видовете работа, за която на работещите се осигуряват лични предпазни средства и специални работни облекла, определят се вида, срока на износване и условията за използването им.

За всички нерегламентирани в този Правилник случаи, свързани с безопасните условия на обучение, възпитание и труд в III ОУ „Братя Миладинови”, директорът издава писмена заповед.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Термини и определения по охрана на труда

Индивидуално работно място- място, предназначено за работа на едно лице.

Постоянно работно място- работното място, където се намират работещите през по-голямата част от работното време.

Категория работа- работа според енергоразхода на организма.

Оптимална норма за вредност- най-благоприятната, най-подходящата стойност.

Допустима норма за вредност- стойност, до която не се предизвиква заболяване или отклонение в здравното състояние на работещите в хода на трудовата им дейност.

Вредни вещества- вещества, които постъпили в организма макар и в минимални количества, могат да доведат до различни по степен функционални разстройства или увреждания на тъкани или органи.

Предельно допустими концентрации- на дадено вредно вещество във въздуха на работната среда е най-високата допустима концентрация, която не предизвиква заболявания или отклонения в здравното състояние.

Охрана на труда- система от нормативни актове и съответстващите им социално-икономически, организационни, технически и хигиенни мероприятия и средства, които осигуряват безопасността, запазването на здравето и работоспособността в процеса на труда.

Условия на труд- съвкупност от фактори на производствената среда, оказващи влияние на здравето и работоспособността на човека.

Безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд- обхваща както материални, така и нематериални условия, които предотвратяват и отстраняват вредното въздействие в работната среда при реализиране на трудовата дейност:

- материалните условия на възпитание, обучение и труд са безопасни, когато позволяват учебният и трудовият процес да се осъществи така, че да бъде опазен физически човекът от вредното външно въздействие върху него, а здравословни, ако позволяват нормално функциониране на човешкия организъм при пребиваване в работна среда;
- нематериалните условия, към тях се отнасят инструктажът, обучението, дисциплината, квалификацията, правоспособност, умения, опит, възможност и други.

Безопасност на труда- състояние на условията на труд, при които е изключено въздействието на опасни и вредни производствени фактори върху работещите.

Техника на безопасност- система от организационни и технически мероприятия и средства, които предотвратяват въздействието на опасни производствени фактори върху работещите.

Изисквания за безопасност на труда- изисквания, определени в нормативните актове, нормативно-техническата документация, правила или инструкции, изпълнението на които осигурява безопасността на работещите.

Професионално заболяване- заболяване, причинено от въздействието на вредни условия на труд.

Работодател- по смисъла на тази наредба е директорът на учебното заведение.

Длъжностно лице- е работник или служител, на когото е възложено да упражнява ръководство на трудовия процес /учебно-възпитателния/ в учебното заведение.

Електрическа уредба- съвкупност от технологично комплектовани и монтирани електрически машини, съоръжения и апарати или част от тях за производство, преобразуване, предаване, разпределение и консумиране на електрическа енергия.

**ТРЕТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„БРАТЯ МИЛАДИНОВИ“**

2900 гр. Гоце Делчев, ул. „Полковник Дрангов“ № 17

тел.: 0751 603 02, e-mail: info-103404@edu.mon.bg, www.treto-gd.com

**УТВЪРЖДАВАМ:
НИКОЛА ДЖИНГАРОВ
ДИРЕКТОР НА ТРЕТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „БРАТЯ МИЛАДИНОВИ“**

ПРОГРАМА

**За превенция на употребата на психоактивни вещества
(ПАВ-наркотици, алкохол, тютюнопушене, анаболни
стероиди, енергийни напитки)
сред учениците
в Трето ОУ „Братя Миладинови“
за учебната 2024/2025 година**

СЪДЪРЖАНИЕ:

- I. Терминологично въведение.
- II. Аналитичен поглед към актуалната ситуация обобщен в „Световния доклад за наркотиците 2021 г.“, публикуван от Службата на ООН за наркотиците и престъпността (UNODC).
- III. Цели и принципи на програмата основани на стратегическите цели и задачи заложи в План за изпълнение на „Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024“, приложими в училищна среда за възрастов диапазон 1-7 клас.
- IV. План за действие през учебната 2024/2025 година.

I. Терминологично въведение

1. Психоактивни вещества (ПАВ)- са вещества, които действат върху централната нервна система и променят психическото състояние на човека. Много от психоактивните вещества са обект на строг международен контрол и са забранени, например: хероин, кокаин, канабис, амфетамини, екстази, LSD и т.н., други се предлагат в огромни количества легално, като: кофеин, алкохол, тютюневи изделия/наргиле/, енергийни напитки, райски газ, анаболни стероиди.

Според характера на въздействието им върху централната нервна система тези вещества могат да бъдат обособени в различни групи: стимуланти, емпатогени, депресанти, опиоиди, канабиноиди, халюциногени, инхаланти, транквиланти и сънотворни, дисоциативни анестетици, нови психоактивни вещества и стероиди.

2. Употреба и зависимост- Зависимостта е процес, който се развива постепенно и преминава през различни етапи: експериментиране, употреба, вредна употреба и зависимост. Зависимостта е хронично рецидивиращо заболяване, което се изразява в загуба на контрол върху употребата на вещества.

Някои психоактивни вещества (хероин, морфин, кокаин, алкохол, никотин и др.) са известни със силната зависимост, която предизвикват. Тя бива **психическа**-при която човек изпитва нужда от drogата, за да се чувства по-добре и **физическа**- при която drogата се взема по принуда, за да се избегне абстиненцията, която е болезнена.

Не всички вещества са с пристрастяващ ефект, но тези, които директно действат на рецепторите за допамин и регулират неговото количество, са най-подходящите кандидати за тази категория.

II. Аналитичен поглед към актуалната ситуация разгърнат в „Световния доклад за наркотиците 2021 г.“, публикуван от Службата на ООН за наркотиците и престъпността (UNODC) -Докладът разглежда статистически данни и проучвания в световен мащаб, които проследяват няколко актуални проблема-употребата и тенденциите в пазарите на няколко вида наркотици, както влиянието и перспективата на COVID-19, и психоактивните вещества през последната година.

В него са публикувани следните данни за употребата на наркотици: Около 275 милиона души в световен мащаб са употребявали наркотици (5,5 % от населението на възраст 15-36г.) през последната година, спрямо 226 милиона през 2010 г., увеличение от 22 % се дължи отчасти до 10 % увеличение на световното население. Както и 36,3 милиона души (или 13,3% от употребяващите наркотици) са страдали от заболявания заради употреба на наркотици.

Според последни проучвания, сред ученици на възраст 15-16 години, в 34 държави от Европа, канабисът е най-широко разпространения наркотик. А, тенденциите в употребата му през последните 24 месеца показват завишение на употребата му четири пъти сравнение с предходните години. За съжаление процентът на младите хора, които считат, че канабисът е вреден драстично е намалял. въпреки активното разпространение на информация за здравословните последици от честа и дългосрочна употреба.

Пандемията от COVID-19 е допринесла за нови тенденции в трафика на наркотици и ускорила някои съществуващи такива. След първоначалните смущения при настъпването на пандемията, трафикът на наркотици се е възстановил и е станал още по-гъвкав към осъществяването на продажбите чрез различни канали.

Отчита се и промяна в употребата на психоактивните вещества MDMA, LSD и кокаин се използват по-малко поради затварянето на социални и развлекателни заведения; повишен стрес, скука, повече свободно време и финансови промени. От своя страна това е довело до увеличаване употребата на канабис, както и немедицинска употреба на фармацевтични лекарства.

III. Цели и принципи на програмата :

1. Целевите групи се разделят на три нива:

- Първата група са учениците от 1-4 клас;
- Втората целева група са учениците от 5-7 клас;
- последната целева група са родителите, активни партньори в изграждането на умения за спазване на здравословен начин на живот.

2. Стратегически цели спрямо „Националната стратегия за борба с наркотиците 2020-2024г.“:

- Ограничаване на търсенето-разработване и прилагане на „Училищна програма за превенция на употребата на психоактивните вещества“;
- Ограничаване употребата в ранна детска възраст на ПАВ, чрез превантивни дейности и предоставяне на информативни кампании за изграждане на умения за водене на здравословен начин на живот сред учениците;
- Подобряване на взаимодействието, координацията между институциите работещи в сферата на превантивните дейности за борбата с наркотичните вещества;
- Изготвяне на „Училищен план за прилагане на програмата за превенция на употребата на психоактивни вещества“;
- Реализиране на образователни кампании;
- Отбелязване на Световни и Международни дни-„Световен ден за борба с наркоманиите“, отбелязване на „Европейски ден за здравословно хранене и готвене“; „Световен ден за борба със СПИН“; „Световен ден без тютюнев дим“ и др. свързани със здравословен начин на живот.

IV. План за действие през учебната 2024-2025 г. година

1. Цели на плана:

- повишаване информираността на училищната общност;
- ограничаване рисковото поведение водещо до употребата на ПАВ;
- превенция на употребата на психоактивните вещества сред учениците.

2. Основни задачи на плана:

- Информираниост-предоставяне на информация сред училищната общност за реалните ефекти и опасности относно зависимостта към всички ПАВ – легални и нелегални;
- Превантивни дейности- превенция насочена към ученическата възрастова група 1-7 клас, с цел утвърждаването на здравословен начин на живот и промяна в нагласите към отговорно и нерисково поведение сред родители и ученици. Моделиране на здравословно

поведение в бъдеще, с което да се ограничи риска от употреба и злоупотреба с наркотиците сред учениците;

Координация и сътрудничество между местните институции-активно участие с лекции, дискусии, упражнения от Общинска комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица, гр. Гоце Делчев; представител на Детска педагогическа стая и неправителствени организации с дейности в областта и др.

3. Дейности по изпълнение на плана:

Дейности свързани с повишаване информираността на учениците по отношение на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, които ще се осъществяват в рамките на часа на класа в прогимназиален етап 5-7 клас;

Отг.: Класни ръководители, психолог

Срок: постоянен

Информационни кампании за моделиране на здравословен начин на живот-здравословно хранене, спортни занимания от ранна детска възраст, които ще се осъществяват в часа на класа в начален етап;

Отг.: Класни ръководители, психолог

Срок: постоянен

Информационни семинари за намаляване разпространението на свързаните с употребата на наркотици социално значими заболявания: ХИВ/СПИН, хепатити В и С, полово предавани болести вследствие употреба и злоупотреба с ПАВ-целевата група към, която се насочват семинарите са учениците от прогимназиален етап и родителите;

Отг.: Класни ръководители, психолог и сътрудничество с външни лектори

Срок: постоянен

Връстници обучават връстници- провеждане на лекционен час на тема: „Трафик на хора“ от младежката организация към БЧК гр. Гоце Делчев, за учениците от прогимназиален етап;

Отг.: БЧК гр. Гоце Делчев; психолог

Срок: през учебната 2024-2025 год.

Допълнителни часове за развиване на емоционална интелигентност у учениците чрез интерактивни упражнения по теми свързани с приятелството, семейството, отношенията между половете, ученически взаимоотношения, насочени към всички целеви групи;

Отг.: Психолог, класни ръководители

Срок: постоянен

Консултации за родители – при съмнения за употреба на ПАВ, прояви на агресивно поведение при децата, липса на интерес към учебния материал, конфликтни отношения с връстници, затруднен контакт с учител;

Отг.: Класни ръководители, учители, психолог и сътрудничество с инспектор Детска педагогическа стая, гр. Гоце Делчев

Срок: постоянен

Отбелязване на „ Световен ден за борба със СПИН“ - посветен на повишаване осведомеността за СПИН-пандемията, причинена от разпространяването на вируса ХИВ;

Отг.: Психолог, класни ръководители

Срок: седмицата около датата 01.12.2024 г.

Отбелязване на „ Световен ден без тютюнев дим“ - по инициатива на Световната здравна организация на 31 май се отбелязва Световния ден без тютюн. Целта е повишаване на осведомеността относно вредните и смъртоносни последици от употребата на тютюн и експозицията на тютюнев дим, както и за възпиране на употребата на тютюн в каквато и да е форма-електронни цигари, наргиле.

Отг.: Психолог, класни ръководители

Срок: седмицата около датата 31.05.2025 г.

Изготвил:

Гергана Граматова – училищен психолог в Трето основно училище „Братя Миладинови“, гр. Гоце Делчев

Забележка: Настоящия план може да подлежи на промени и допълнение в зависимост от възникналите в процеса на работа обстоятелства.